

Protokoloa

Karlos Gorrindo
EUSKARA TEKNIKARIA
@kgorrindo

Gure lankide batek esan digu protokoloa abian jarri diola medikuak tentsio altuegia duelako. Guk ez dugu jakin barre edo negar egin berba ponposo hori entzun diogunean. Ze, egun, protokolo hitza erabili ezean adierazten duzunak ez baitu garrantzirik, antza. Koskabi-loak ezta erri, edateari, jaki gazituak jateari eta kirola egiteari ekin dio itsu eta ero, protokoloak izu laborri. Eta gutxi gorabehera protokolo berbak zer esan nahi duen jakin arren, hiztegiak jo dut berbarean esanahi zehatza ezagutzearren. Kortesiak arau multzoa ei da, esparru pribatuan zein publikoan erabil daitekeena. Esaterako, mahaian aho-zapiak zelaz tolestu behar diren jakiteko; ekitaldi ofizial batera zelaz joan behar duzun jantzita jakiteko; barruak husteratzen inoren komunera sartu-irtenean uzkia garbitzeko erabili behar duzun teknika eta taktika ezagutzeko. Protokoloak agintzen du munduan, protokoloa ohitura ere badelako, ikasi gabeko portaera da batzuetan, kulturala, besteetan, eta horren arabera jakingo du munduak izaten eta egoten dakizun ala ez gizartean.

“Protokolo hitz potolo”, eremu ofizial edota diplomatikoan erabiltzen denean. Hitzarmen hitzak baino balio erantsi txikiagokoa du. Baina protokoloak hasten da, beste uztardura batzuetara iritsi ahal izateko. Eta horixe da Eusko Jaurlaritzak eta Nafarroako Gobernuak onartu dutena: protokoloa. Lankidetzan hasteko prest dira biak, eremu eta alor desberdinetan (Funtzio Publikoa,

Toki Administrazioa, Osasuna eta Kontsumoa...). Ezin ukatu albiste horrek sekulako ilusioa eragin digula arragoa den Nafarroarekin anaikide jardun ahal izateko aukera izango dugula jakiteak.

Diktadura osteko hitzarmenetan hitzartu zuten Nafarroa kanpo uztea EAETik, Arabako herrialdearen mesedetan. Borroka armatuaren aldarrikapenen artean garrantzitsuenetakoa Nafarroak EAETekin bat egitea zen, eta armek lortu ez zuten protokolo honek bideragarri egin du.

Esanak esan, neur dezagun bere izaera osoan protokolo honen onarpenak izango duen sustraitzea. Geroak esango digu oraina trinkoa denentz. Ezin dugu ahanzi, gainera, horrelako protokolo motak Errioxa eta Aragoiko gobernuekin ere onartuta daudela. Hau da, auzotarrekin, familia artekotasunik ez dutenekin. Ezer apartekorik ez, beraz. Baina ilusioa egiten digu anaia haserretuarekin berba egin barik denbora luzeegian egon eta gero, elkar ikusi eta hitz egiten hasi gabela eta, gero, nahi izanez gero, elkarri ulertzeko gai izango gabela. Baina kasu, protokolo horrek ezin digu kriskitinka jarri, ez baitu adierazten EAEko gobernuan eta Nafarroakoan izaera juridiko politikoa aldatuko denik, ezta bi erakundeek administrazio bera partekatuko dutenik ere. Ezta hurrik ere! Auzotarren arteko bizikidetzaren normalizatu baina ez du adierazten protokolo horrek. Abertzaleok neba-arreben arteko harreman normalizatu izan dadila nahi izanagatik ere. ■

Eguneroko ogia

Oihana Etxebarrieta
KAZETARIA
@BettaurrekoMorea

Goziero aurreko eguneko ogia kafesnean bustita gosaltzen du. Ogi hori jaterakoan *beragan* pentsatzea ekidinezina da. Irribarretxo bat ateratzen zaio egunero datorkion gizona gogoratzen duenean. Poliki-poliki bainua hartera doa, patxadaz garbitzen da, ez dauka presarik. Amaitutakoan, etxean ibiltzeko arropa jantzi, bata bat gainetik bota eta leihora hurbiltzen da. Bertan daukan butakan eseri eta itsasoa begiratzeari ekin dio, *bera* etorri arte denboratxo bat geratzen zaiolako.

Bozina entzun da leiho azpian, zenbat denbora pasatuko zen hemen eseri denetik? Pozik, leihoa

zabaldur eta “Kaixo guapa!” entzun du kotxetik atera den gizonaren ahotik. “Kaixo!” erantzun dio Axunek. “Eguraldi ederra gaurkoa ezta? Planik bai arratsalderako?”, *berak*.

Gaur etxean geratuko dela erantzun dio (eguneroko plana dela adierazi gabe, ez du kezkatua izan nahi). Sokari lotutako poltsatxoan asteko ogiaren zenbatekoa sartu dio, 5,85€ eta poltsa jaitsi dio okinari, honek dirua hartu eta barra sartu dio poltsan “Agur Axun!” oihukatuz. Poltsa jaso, ogia hartu eta leihoa itxi du. Butakan eseri da. Gaurkoan ere hemen geratuko da; baina pozik dago, asteburuan ilobak datoz. ■